

1. INDLEDNING

Det handler om det der giver mening – med vores børn i centrum

Hvordan er det mon at være barn i Danmark i dag, hvor en stor del af barndommen leves i daginstitutioner som vuggestue, børnehave, skole, fritidshjem og klub?

Hvordan mon eftertiden vil kigge på denne epoke i Danmarkshistorien? Magtede vi som et af verdens rigeste samfund, at få givet vores børn så meget gods med i bagagen, at de var parate til at møde voksensamfundets udfordringer? Man kan sætte meget i centrum: I MDI ønsker vi at sætte barnet i centrum.

Vi lever i en tid med mange pres på familier og børn. Vi hører konstant om ældre årgange, der bliver større og større, og børn der er for få af til at sikre forsørgelsen af de ældre og vores velfærdsstat. Der er et kæmpe pres på, at børnene kommer godt igennem daginstitutionen, skolen og uddannelsesmiljøet for senere at gå ind og bidrage til velfærdsstatens produktionsapparat.

Vores børn tilbringer størstedelen af deres vågne timer i daginstitutionen og senere i skole- og uddannelsesmiljøet. Det er ganske enestående historisk set. Aldrig har vores børns opdragelse i så mange timer for det enkelte barn været lagt i hænderne på professionelle. Den påvirkning der sker i disse timer er hverken tilfældig eller uskyldig. Aldrig har det været vigtigere at vi forældre, ansatte, ledere og bestyrelser står sammen om at definere det værdimæssige og indholdsmæssige i disse institutioner.

For kravene udefra til vores børn er mange, og selvom de fra politisk hold er velmente, kalder de på et mod- og medspil. Lovgivningen på daginstitutionsområdet er kompleks, men vi må udfordre, at den aldrig bliver mere kompleks, end at vi alle sammen kan se det der giver mening for det enkelte barn.

MDI har været til i ca. 100 år, og udfordringerne for børn har ændret sig meget i denne periode. Det var i tilknytning til kirken, det hele startede, fordi der var behov for, at nogen tog sig af børn, der i baggårdsmiljøerne passede sig selv efter børnearbejdets ophør. Det var blikket for menneskets værdi, den enkeltes ret og værdighed, der var fundamentet, da vi startede op. Det er det også i dag. Der skal være plads til det hele menneske. Et menneske der fra barndommen får mulighed for at udfolde sig med alle evner og sanser, hvor selv den svageste har ret til at blive hørt.

Den enkelte er noget værdifuldt. Ikke først når det har gjort sig fortjent til det, men i udgangspunktet fordi det er menneske, skabt og elsket. Det betyder meget konkret, at mennesket som helhed skal have rum – også i daginstitutionen. Vi sætter hos MDI barnet og menneskene omkring barnet højest. Både når vi taler om barnet og familien, og barnet og dets daginstitution. Fordi et samfund intet er værd, hvis ikke den enkelte kan ånde og vokse i det.

MDI er først og fremmest til, fordi vi ønsker at gøre en forskel for vores børn med afsæt i vores værdier og den pædagogiske profession. Det er det, vi arbejder for gennem alle vores aktiviteter: når vi administrerer, så rammerne fungerer i hverdagen, afholder kurser og efteruddannelse, og arbejder politisk og pædagogisk. Men det er en dagsorden, vi ikke kan klare alene: Kun hvis vi står sammen forældre, børn, ansatte, ledere og bestyrelser, kan vi lykkes med den.

Selvejende daginstitutioner med indflydelse

Daginstitutionen er den ramme som livet udfolder sig i for vores børn i en meget stor del af deres vågne timer. Den påvirkning, der sker der, er enorm. Derfor må vi interessere os for den. Det er imidlertid ikke ligegyldigt, om daginstitutionen er kommunal, selvejende eller privat i forhold til den mulighed vi som forældre, bestyrelser, ledere og ansatte har på livet og værdierne i daginstitutionen. I den selvejende og private

daginstitution er der helt særlige muligheder for indflydelse, hvor vores demokrati i Danmark styrkes af de selvejende og private daginstitutioner. For her får civilsamfundet direkte indflydelse på de rammer, forældre, personale og børn kan udfolde sig indenfor. Samtidig er den selvejende daginstitution en del af den offentlige forsyning på daginstitutionsområdet og en central spiller, når det gælder om at værne om nogen af velfærdsstatens grundelementer. Brugere af den selvejende daginstitution er arbejdsgiverne og dermed dem, der træffer de vigtige beslutninger. Det er nærdemokrati i sin reneste form.

Den selvejende model er også garanten for et frit valg mellem et bredt udbud og en stor mangfoldighed af daginstitutioner med forskelligt værdigrundlag. Det modvirker ensretning og centralisering af den pædagogiske og administrative tænkning på daginstitutionsområdet. Eller at daginstitutionerne skal underkastes en udbudsforpligtelse, hvor ressourcerne fosser ud på høje transaktionsomkostninger til udbudskonsulenter på bekostning af kerneydelsen og en stabil hverdag for børnene.

Endelig sikrer selvejemodellen, at det altid er børnenes behov og trivsel, der er i centrum, fordi det ikke er muligt at trække et eventuelt overskud ud af driften til en ejerkreds. Selveje er non-profit og ressourcerne bruges på børnene.

MDI's rolle som paraplyorganisation

I takt med at de selvejende institutioners rolle har ændret sig fra at være nødhjælp til de allerfattigste børn, til at være en uundværlig del af det moderne samfund, har vores rolle som paraplyorganisation også ændret sig. MDI er i dag en landsdækkende forening, hvis formål er at bistå vores ca. 150 selvejende daginstitutioner. MDI tilbyder en palette af forskellige ydelser i form af løn, regnskab, revision, personalejura og anden jura, pædagogisk og politisk bistand samt kurser, uddannelser og er involveret i udviklingsprojekter af relevans for vores område, hvis resultater vi indtænker i vores ydelser. Vores protektor er Alexandra, grevinde af Frederiksborg.

At være arbejdsgiver for en daginstitution i dag kan opleves som en kompliceret affære, hvor det er helt afgørende aldrig at miste det væsentlige for øje: nemlig børnene og værdierne der omslutter dem i centrum.

Derfor er MDI's opgave at understøtte bestyrelsens og ledelsens arbejde med råd og vejledning, så de bedste betingelser for børnene kan skabes og udvikles. Det gør vi både ved at yde konkret rådgivning til den selvejende daginstitution, men også ved at være politisk engageret både på kommunalt og centralt plan for at skabe bedre betingelser. Vi gør det også ved at tage initiativ til og involvere os i en række udviklingstiltag for de selvejende daginstitutioner. Vi ser det som en vigtig del af vores opgave at understøtte bestyrelser, forældre, ledere og ansatte i at tage bestik i de udfordringer og politiske tiltag og tendenser, der skal navigeres i forhold til, for at komme trygt i havn med sit arbejde i daginstitutionen.

Alle selvejende daginstitutioner har ret til selv at forvalte deres administration, og det er vigtigt at understøtte sin selvejeidentitet ved at få varetaget sin administration af en paraplyorganisation som MDI frem for af kommunen. For på den måde knytter institutionen an til et fællesskab, der ubetinget er på den selvejende daginstitutions side i forhold til at understøtte, udvikle og bevare sin selvejekulturen. I kapitel 7 kan der læses mere om de ydelser, som MDI som paraplyorganisation kan understøtte den selvejende og private daginstitution med.

Denne håndbog handler hovedsageligt om de selvejende daginstitutioner. Der findes også andre institutionsformer, f.eks. private institutioner og puljeordninger og langt de fleste regler om ledelses- og bestyrelsesansvar, finder parallel anvendelse i disse institutionsformer.

Håndbogen skal læses som en opslagsbog og vejledning for udførelsen af det gode bestyrelsesarbejde.

Det første kapitel fører os ind i et historisk perspektiv, hvor der kort ridses op, hvad

en selvejende daginstitution er i dag med barnet i centrum. Kap. 2, 3 og 4 handler om institutionens virke og fremtid med al dens styrke og kvalitet, som et krav om bæredygtighed og organisationsformer. Kap. 5 handler om at tage ansvar og engagement i udførelsen af opgaver der stilles i bestyrelsen relateret til økonomi, interesser, HR samt pædagogik og værdier. Kap. 6 har fokus på Årshjulet for bestyrelsen samt rammerne for bestyrelsesarbejdet. Afslutningsvis har vi i kap. 7 beskrevet MDI's opgaver og ydelser.

Er man bestyrelse eller leder i en selvejende daginstitution, en puljeordning, en privat daginstitution eller anden ikke-kommunal institutionsform, er man altid velkommen til at kontakte MDI for en nærmere, konkret rådgivning.

Rigtig god læselyst

TIP:

Angiver at der findes et dokument/skabelon til brug for institutionen, på MDI's hjemmeside www.mdi.dk

Angiver at der her er en henvisning til internettet. I håndbogens elektroniske form kan der trykkes på henvisningen, som leder dig hen på hjemmesiden.

